

Amasya Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
10(1), 86-121, 2021
Özgün araştırma makalesi

<http://dergi.amasya.edu.tr>

Uzaktan Eğitim Sisteminin PEST Analizi Yönüyle İrdelenmesi: Nevşehir İli Örneği

Muhammed Ali Erman* , Ersan Uz ve Sevgi Yılmaz

MEB, Türkiye

Alındı: 25.12.2020 - Düzeltildi: 11.03.2021 - Kabul Edildi: 18.03.2021

Atf: Erman M. A., Uz, E. ve Yılmaz, S. (2021). Uzaktan eğitim sisteminin PEST analizi yönüyle irdelenmesi: Nevşehir ili örneği. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 86-121.

Öz

Bu araştırmanın amacı, tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınının eğitim hayatımızda etkisini çokça hissettiren bir çıktısı olan uzaktan eğitim sisteminin, yararlanıcıları ve kullanıcıları tarafından PEST Analizi yönüyle irdelenmesini sağlamaktır. PEST Analizi, bir konu ile ilgili risklerin bazı kategoriler (politik, ekonomik, sosyolojik ve teknolojik) bazında değerlendirmeler yapılarak belirlenmesidir. Tarama yönteminin kullanıldığı bu araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından uzman görüşleri alınarak hazırlanan ve uzaktan eğitim kapsamında PEST kategorilerini ilgilendiren değerlendirmeleri içeren 14 soruluk 5'li likert tipi bir anketten elde edilmiştir. Dijital yöntemlerle katılımcılara uygulanan anket çalışmasına Nevşehir ilindeki ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında

*Sorumlu Yazar: e-posta: aerman56@gmail.com

ISSN: 2146-7811, ©2021

görev yapan idareci ve öğretmenler ile bu kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin velilerinden oluşan toplam 10.987 kişi katılmıştır. Bulguların değerlendirilmesinde, istatistiksel teknik olarak betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS paket programıyla değerlendirilmiş olup her bir soru için ayrı ayrı irdelenerek tartışılmış ve genel bir sonuca ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda, uzaktan eğitimin örgün eğitim sistemine bütünleşmiş edilmesi gerektiği ve örgün eğitime bakış açısını değiştirdiği, uzaktan eğitim sisteminin çocuğun bireysel öğrenme becerisini geliştirmede yetersiz kaldığı ancak aile içi iletişimi olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, PEST Analizi, Öğrenme Ortamı

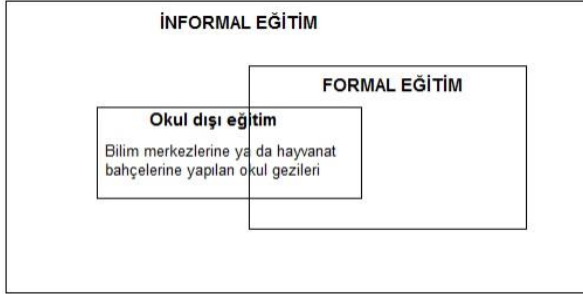
Giriş

19. yüzyıldan bu yana toplumun eğitimi misyonu okullar sayesinde gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Okullar belirli bir zaman ve mekân sınırları olan öğrenme ortamları olarak bilinmektedir. Bu öğrenme ortamlarında, belirli bir program izlenerek gerçekleştirilen öğrenmeler formal öğrenme olarak adlandırılmaktadır. Kuşkusuz öğrenme dediğimiz süreç, tek bir mekânın çerçevesine sığamayacak kadar geniş kapsamlıdır. Bu yönden bakıldığında öğrencilerin bilgilendirilmesi, yaşam becerilerinin geliştirilmesi, bilime yönelik ilgi ve tutum gibi birçok farklı yönlerinin eğitilmesinde sadece kitapların ve öğretim programlarının yeterli olmasını beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir (Şen, 2019). Günümüzde öğrenme, formal eğitimin sınırları dışarısında yer alan diğer ortamları da içermektedir. Bu ortamlarda daha çok kişisel öğrenme yöntemleri ön planda yer almaktadır ve bu ortamlar genel olarak informal öğrenmenin etkinliğini büyük ölçüde belirler.

Şişman'a (2007) göre okul, önceden hazırlanmış plan ve programlara göre formal eğitim adı verilen eğitimin gerçekleştiği yerdir. Bireyler yaşamlarının belirli ve sınırlı bir bölümünü formal eğitim kurumlarında gerçekleştirirken, informal öğrenme her an ve her yerde gerçekleşmektedir (Türkoğlu, 2009). Hannu (1993), belirttiği gibi öğrenme

stillerin ve stratejilerinin verimliliği öğrencilerin bireysel yeteneklerine, alışkanlıklarına ve tutumlarına göre değişir. “Öğrencilerin belirli bir tür öğretim uygulamasından yararlanma düzeyleri, tercih ettikleri öğretme-öğrenme yaklaşımları ve her bir öğrencinin belirli bir türdeki öğretim uygulamasına yanıtı sahip olduğu bireysel özelliklere göre farklılaşmaktadır” (Kuzgun vd., 2004, s.7). Program uygulanırken bu farklılıklar dikkate alınarak öğrenme ortamları geliştirilmelidir (MEB, 2005).

Öğrenme ortamları sadece okul içerisinde bulunan alanlar olarak düşünülmemelidir. Günümüz şartları ve teknolojik imkânlar, öğrenmenin sadece okulda değil her yerde yapılabilmesine olanak sağlamaktadır. Öğrenmenin her ortamda gerçekleşebileceği düşünülerek öğrenme ortamları çeşitlendirilebilir. Bunlar içerisinde okulda bulunan alanlar olabileceği gibi okul dışında bulunan birçok alan da öğrenme ortamları olarak kullanılabilir (MEB, 2013). Okul dışı öğrenme ortamları sınıf içerisinde gerçekleştirilen formal eğitimin informal ortamlarla desteklenmesi şeklinde ifade edilebilir (Şen, 2019). Hannu (1993), geleneksel ile informal öğrenme ortamları arasında işbirliğinin gelişmesini tavsiye etmektedir. Formal ile informal eğitim arasındaki ilişki Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Formal ile informal eğitim arasında köprü olan okul dışı eğitim (Hannu, 1993).

Şekil 1'den görüldüğü gibi bilim merkezleri, hayvanat bahçeleri, müzeler vb. gibi öğrencilerin aktif katılım sağladığı kurumlar formal eğitim ile informal eğitim arasındaki bağlantıyı sağlamaktadır. Bu bağlamda formal eğitim ve

informal eğitimin birbirini desteklediği öğrenme ortamlarının hazırlanmasının öğretimin niteliğini artıracığı söylenebilir (Stocklmayer, Rennie ve Gilbert, 2010).

2020 yılının ilk çeyreğinden itibaren tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgın süreci, her ne kadar formal ve örgün eğitim ile ilgili bazı kısıtlamaları beraberinde getirirse de okul dışı eğitimi de bir o kadar önemli hale getirmiştir. Bu durum evleri birer öğrenme ortamı, uzaktan eğitimi de bir informal öğrenme ortamı içinde formal öğrenme aracı haline getirmiştir. Elbette ki uzaktan eğitim salgın süreciyle ortaya çıkmamıştır ancak bu süreç, uzaktan eğitimin geliştiği ve eğitimin olmazsa olmazı haline geldiği bir süreç olmuştur.

Uzaktan eğitim Moore'a göre yazılı ve elektronik iletişim araçları kullanılarak planlı bir ders programı çerçevesinde öğrenci ve öğretmenin zaman ve mekân açısından bağımsız olduğu, öğrenmenin sağlanması için yapılan her türlü düzenlemedir (Bozkurt, 2013).

Temelleri 1700'lü yıllarda mektupla öğrenim adı altında atılan uzaktan eğitim, bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimi ve hayat boyu öğrenme kavramının da yaygınlaşması ile önemi, gerekliliği ve başarı oranı gittikçe artan bir eğitim modeli haline gelmiştir. Günümüzde birçok eğitim kurumu uzaktan eğitim yolu ile eğitim olanaklarını artırarak, çalışan ve alanında kendini geliştirmek isteyen bireylere hayat boyu öğrenme imkânları sunmaktadır. Buna ek olarak, uzaktan eğitim olanakları, farklı şekillerde eğitim sistemine bütünleşmiş olmuştur. Birçok eğitim kurumu tam olarak uzaktan eğitim uygulamasına sahip olmasa bile örgün eğitimini farklı uzaktan eğitim uygulamaları ile desteklemektedir. Artık birçok uzaktan öğrenme sistemi, sayısız uzaktan eğitim içeriği ve materyali dünya çapında kullanılmaktadır. Bu uzaktan eğitimin yıllar içerisinde kazandığı saygınlığın bir kanıtıdır. Yapılan birçok araştırma, uzaktan eğitimin, başta yükseköğretim ve yetişkin eğitimi olmak üzere eğitimin her kademesinde, her alanda kullanılabileceğini destekler sonuçlar vermektedir. Ülkeler de eğitim politikalarında uzaktan eğitimi önemli bir noktaya taşımışlardır (Kışla, 2016).

Dünya çapındaki eğitim sistemleri, ortaya çıkan yeni bilgi teknolojilerini kullanma baskısı altındadırlar. Yeni bilgi ve iletişim teknolojileri, geleneksel öğrenme-öğretmeyi dönüşüme uğratmaktadır. Kamu kurumları ve piyasaya yön veren işletmeler, istihdam ettikleri personelin sürekli eğitimle mevcut bilgi ve becerilerinin teknolojik gelişmelere paralel olarak yenilenmesini isterken bu amaçla ayırabilecekleri eğitim ödeneğini her geçen yıl daha az ama daha etkin kullanımını amaçlamaktadırlar. Kurumlar, eğitim gereksinimini maliyet/etkin çözebilmek için, bilgi ve iletişim teknolojisini bir araya getiren "Uzaktan Eğitimi" eğitim etkinliklerinin merkezine almaktadırlar (Atik, 2008).

Ortaya çıktığı günden bu yana uzaktan eğitim ile ilgili birçok çalışma ve araştırma yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda gerek bu eğitim yönteminin etkinliğinin artırılması ve yaygınlaştırılması gerekse gelişen teknolojiye bütünleşmiş olabilmesi için yapılması gerekenler tartışılmıştır. Bunların yanında uzaktan eğitimin gelişmesi ve yaygınlaşması için uzaktan eğitim yöntemini kullanan, öğrencilerin ve öğrenen bireylerin bu eğitime karşı tutumlarının belirlenmesi de büyük önem arz etmektedir (Barış, 2005).

Bu tutumların bazı analiz yöntemleri açısından irdelenmesi tutumlara yönelik bizlere daha detaylı değerlendirme fırsatı sunabilir. Bu analiz yöntemlerinden biri de PEST analizidir. PEST Analizi bir konu ile ilgili risklerin bazı kategoriler (Politik-Ekonomik-Sosyolojik-Teknolojik) bazında değerlendirmeler yapılarak belirlenmesidir. Bu bağlamda yaptığımız çalışma, Covid-19 salgın süreciyle hayatımızın her alanında kendisini hissettiren ve hemen hemen her haneye hitap eden uzaktan eğitim sisteminin ilimizdeki öğrenciler, yöneticiler ve öğrenen bireylerin ebeveynleri açısından PEST Analizi (politik, ekonomik, sosyolojik ve teknolojik) yönüyle değerlendirilmesini sağlamak için düzenlenen bir çalışma olacaktır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma, ilimizdeki öğretmenler, yöneticiler ve öğrenen bireylerin ebeveynleri açısından uzaktan eğitim sisteminin PEST Analizi (politik, ekonomik, sosyolojik ve teknolojik) yönüyle değerlendirilmesini sağlamayı amaçladığından betimsel nitelik taşıyan tarama modeline uygun olarak düzenlenmiştir. Survey (tarama) yöntemi, geçmişte ve hâlâ var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2000). Araştırmada tarama modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu Nevşehir ilindeki ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan idareci ve öğretmenler ile bu kurumlarda 2019-2020 eğitim öğretim yılında öğrenim gören tüm öğrencilerin velileridir. Çalışma grubunun tamamına anket daveti gönderilmiş, çalışma anketi yanıtlayan öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, tamamen gönüllük esasına dayanılarak belirlenmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özelliklerine yönelik frekans ve yüzde değerleri

Değişken	f	%	
Görev	Veli	8096	73,69
	Öğretmen	2556	23,26
	İdareci	335	3,05
Cinsiyet	Kadın	7381	67,18
	Erkek	3606	32,82
Yaş	18-25 Yaş	401	3,65
	26-40 Yaş	7245	65,94
	41-60 Yaş	3283	29,88
	60 Yaş ve Üzeri	58	0,53
Gelir Durumu	0-1500 TL	2157	19,63
	1501-3000 TL	3693	33,61
	3001-5000 TL	3409	31,03
	5001 TL ve üzeri	1728	15,73

Çalışmamıza İdareci-Öğretmen-Veli olarak toplam 10.987 kişi katılmıştır. Demografik özelliklerine bakıldığında katılımcıların büyük çoğunluğunu velilerden oluşturmaktadır. Yine katılımcılarımızın cinsiyet yönüyle çoğunluğunu kadın katılımcılar oluşturmaktadır. Yaş gruplarındaki katılıma bakıldığında dinamik bir çalışma grubuna sahip olan anket çalışmamızda her gelir grubundan yeterli sayıda katılımcımızın olduğu görülmektedir. Katılımcıların demografik özelliklerine göre frekans ve oransal dağılımları aşağıda tabloda sunulmuştur.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada, araştırmacılar tarafından uzman görüşleri alınarak geliştirilen “Uzaktan Eğitim PEST Analizi Anketi” kullanılmıştır. Bu anket, araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir ve üç kısımdan oluşmaktadır. SPSS for Windows 26.0 programı kullanılarak yapılan analizinde anketimizin güvenilirlik katsayısı Cronbach alfa=0,855 şeklinde bulunmuştur. Aynı zamanda 5’li likert tipinde hazırlanan anket, stratejik planlama ve eğitim alanında uzman iki kişi tarafından incelenmiştir ve yapı geçerliliği sağlanmıştır.

Birinci bölümde katılımcıların görevi, cinsiyeti, yaş aralığı ve gelir durumlarını tespit etmek amacıyla demografik sorular grubu yer almaktadır. İkinci bölüm, katılımcıların uzaktan eğitim sistemine erişim sağlayıp sağlayamadıklarını ve uzaktan eğitim sisteminin kullanımında tercih ettikleri dijital aracı belirlemek için birbirine bağlı iki sorudan oluşan bir bölümdür. Üçüncü bölümde ise 14 soru yer almaktadır. Anket soruları, uzaktan eğitim kapsamında politik, ekonomik, sosyolojik ve teknolojik alanları ilgilendiren değerlendirmeleri içermektedir.

Veriler, Nevşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Biriminde görevli araştırmacılar (öğretmenler) tarafından salgın sürecinin gerektirdiği kurallar çerçevesinde tamamen dijital yöntemlerle (Google Formlar) ve mesaj-elektronik posta aracılığı ile katılımcılara davetleri ulaştırılarak toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, SPSS for Windows 26.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Katılımcıların demografik verilerinin analizinde frekans, yüzde dağılım gibi betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır.

Araştırmanın Etik İzni

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı : Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Etik değerlendirme kararının tarihi : 23.06.2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası : 13

Bulgular

Araştırma sonucunda katılımcıların büyük çoğunluğunun uzaktan eğitim sistemine giriş yolu olarak cep telefonunu kullandığı yine yarısından fazlasının tablet ve bilgisayarının olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara aşağıda detaylı bir şekilde yer verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların “Uzaktan eğitim sistemine erişim sağlayabildiniz mi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

Değişken		f	%
Uzaktan eğitim sistemine erişim sağlayabildiniz mi?	Evet	9929	90,37
	Hayır	1058	9,63

Anketin 2. bölümünde katılımcıların uzaktan eğitim sistemine erişim sağlayıp sağlayamadıklarını ve uzaktan eğitim sisteminin kullanımında tercih ettikleri dijital aracı belirlemek için iki soru yöneltilmiştir. Tablo 2 verilerine bakıldığında katılımcıların büyük çoğunluğunun (%90,37) uzaktan eğitim sistemine erişim sağlayabildikleri görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların “Uzaktan eğitim sisteminde en çok hangi teknolojik cihazla erişim sağladınız?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

Değişken		f	%
Uzaktan eğitim sisteminde en çok hangi teknolojik cihazla erişim sağladınız?	Cep telefonu	6551	59,63
	Tablet	750	6,83
	Bilgisayar	3934	35,81
	Televizyon	3571	32,50
	Diğer	35	0,32

Uzaktan eğitime erişim sağlayabildiğini ifade eden katılımcılarımıza birden fazla yanıt verebildikleri “Uzaktan eğitim sisteminde en çok hangi teknolojik cihazla erişim sağladınız?” sorusuna verdikleri yanıtlara bakıldığında (Tablo 3) katılımcılarımızın büyük çoğunluğu (%59) uzaktan eğitime erişimi cep telefonlarından sağladıklarını ifade etmişlerdir. Cep telefonu yanıtını sırasıyla bilgisayar, televizyon ve tablet izlemektedir.

Aşağıda, “Uzaktan Eğitim PEST Analizi Anketi’nde üçüncü bölümde yer alan 14 soruya katılımcılarımızın verdiği yanıtlar gösterilmiştir. Tablodaki veriler değerlendirilirken “Kesinlikle Katılıyorum” ve “Katılıyorum” yanıtları olumlu yanıt olarak birlikte, “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” yanıtları ise olumsuz yanıt olarak birlikte alınmıştır.

Tablo 4. Katılımcıların politik kategorisindeki “Uzaktan eğitim sisteminin örgün eğitim sistemi içerisinde yer alması gerektiğini düşünüyorum.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	1003	<u>12,39</u>	432	<u>16,9</u>	100	<u>29,85</u>	1535	13,97
Katılıyorum	2163	<u>26,72</u>	919	<u>35,95</u>	127	<u>37,91</u>	3209	29,21
Kararsızım	2477	30,6	522	20,42	40	11,94	3039	<u>27,66</u>
Katılmıyorum	1625	20,07	491	19,21	52	15,52	2168	19,73
Kesinlikle Katılmıyorum	828	10,23	192	7,51	16	4,78	1036	9,43
TOPLAM	8096	100	2556	100	335	100	10987	100

Politika kategorisinde 1. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-4) araştırmaya katılan velilerin %39,11'i, öğretmenlerin %52,86'sı ve idarecilerin %67,76'sı Uzaktan eğitim sisteminin örgün eğitim sistemi içerisinde yer alması gerektiği konusunda olumlu bir görüş bildirmişlerdir. Kümülatif anlamda olumlu görüş bildirenlerin oranı ise %43,18 olarak gerçekleşmiştir. Katılımcıların %27,66'sı ise bu konuda kararsız olduğunu bildirmişlerdir. Kararsızlarda oransal olarak en büyük paya sahip olan kitle veliler olarak görülmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların politik kategorisindeki “Uzaktan eğitim sisteminin kullanılmasının örgün eğitim sistemine bakış açımı değiştirdiğini düşünüyorum.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	788	9,73	385	15,06	71	21,19	1244	11,32
Katılıyorum	2197	27,14	880	34,43	112	33,43	3189	29,03
Kararsızım	2281	28,17	440	17,21	48	14,33	2769	<u>25,20</u>
Katılmıyorum	2169	26,79	644	25,20	84	25,07	2897	26,37
Kesinlikle Katılmıyorum	661	8,16	207	8,10	20	5,97	888	8,08
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Politika kategorisinde 2. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-5) araştırmaya katılan velilerin %36,87'si, öğretmenlerin %49,49'u ve idarecilerin %54,63'ü Uzaktan eğitim sisteminin kullanılmasının örgün eğitim sistemine bakış açısını değiştirdiğine dair görüş bildirmişlerdir. Kümülatif anlamda örgün eğitime dair bakış açısının değiştiğine yönelik görüş bildirenlerin oranı ise %40,35 olarak gerçekleşmiştir. Katılımcıların %25,20'si ise bu konuda kararsız olduğunu bildirmişlerdir. Kararsızlar kitlesinde oransal olarak en büyük paya sahip olan kitle veliler olarak görülmektedir.

Tablo 6. Katılımcıların politik kategorisindeki “MEB tarafından uzaktan eğitim sistemine yönelik kalıcı bir yasal düzenleme yapılması gerektiğini düşünüyorum.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	888	10,97	340	13,30	83	24,78	1311	11,93
Katılıyorum	2319	28,64	754	29,50	127	37,91	3200	29,13
Kararsızım	2000	24,70	655	25,63	42	12,54	2697	<u>24,55</u>
Katılmıyorum	1990	24,58	572	22,38	68	20,30	2630	23,94
Kesinlikle Katılmıyorum	899	11,10	235	9,19	15	4,48	1149	10,46
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Politika kategorisinde 3. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo 6) araştırmaya katılan velilerin %39,61'i, öğretmenlerin %42,80'i ve idarecilerin %62,69'u Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uzaktan eğitim sistemine yönelik kalıcı bir yasal düzenleme yapılması gerektiğini bildirmişlerdir. Kümülatif anlamda uzaktan eğitim sistemine yönelik kalıcı bir yasal düzenleme isteyenlerin oranı ise %41,06 olarak gerçekleşmiştir. Katılımcıların %24,55'i ise bu konuda kararsız olduğunu bildirmişlerdir.

Tablo 7. Katılımcıların ekonomik kategorisindeki “Ekonomik durumum, uzaktan eğitim sisteminin teknolojik gerekliliklerini karşılamada yetersiz kalıyor.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	1459	<u>18,02</u>	253	9,90	43	12,84	1755	15,97
Katılıyorum	2193	<u>27,09</u>	413	16,16	54	16,12	2660	24,21
Kararsızım	733	9,05	205	8,02	29	8,66	967	8,80
Katılmıyorum	2766	34,17	1165	45,58	140	41,79	4071	37,05
Kesinlikle Katılmıyorum	945	11,67	520	20,34	69	20,60	1534	13,96
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Ekonomi kategorisinde 1. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-7) araştırmaya katılan velilerin %45,84’ü, öğretmenlerin %65,92’si ve idarecilerin %62,39’u uzaktan eğitim sisteminin teknolojik gerekliliklerini karşılamada ekonomik durumunun yeterli olduğunu bildirmişlerdir. Kümülatif anlamda uzaktan eğitim sisteminin teknolojik gerekliliklerine yönelik ekonomik olarak yeterlilik oranı ise %51,01 olarak gerçekleşmiştir. Velilerin %45,11’i uzaktan eğitimin gerektirdiği ekonomik yeterlilik konusunda olumsuz görüş bildirmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların ekonomik kategorisindeki “Yüz yüze eğitim sisteminin bireye olan maliyetinin uzaktan eğitim sistemi kullanıldığında azalacağını düşünüyorum.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	795	9,82	200	7,82	43	12,84	1038	9,45
Katılıyorum	2236	27,62	555	21,71	77	22,99	2868	26,10
Kararsızım	1754	21,67	425	16,63	56	16,72	2235	<u>20,34</u>
Katılmıyorum	2464	30,43	943	36,89	115	34,33	3522	32,06
Kesinlikle Katılmıyorum	847	10,46	433	16,94	44	13,13	1324	12,05
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Ekonomi kategorisinde 2. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-8) araştırmaya katılan velilerin %40,89'u, öğretmenlerin %53,83'ü ve idarecilerin %47,46'sı Yüz yüze eğitim sisteminin bireye olan maliyetinin uzaktan eğitim sistemi kullanıldığında azalacağını düşünmemektedir. Kümülatif anlamda uzaktan eğitim sisteminin yüz yüze eğitime göre bireye olan maliyetini düşüremeyeceğini bildirenlerin oranı ise %44,11 olarak gerçekleşmiştir. Katılımcıların %20,34'ü ise eğitim sisteminin uzaktan oluşunun bireye maliyetinin artması veya azalması konusunda kararsız kalmışlardır.

Tablo 9. Katılımcıların ekonomik kategorideki “Yüz yüze eğitim sisteminin devlete olan maliyetinin uzaktan eğitim sistemi kullanıldığında azalacağını düşünüyorum.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	704	8,70	211	8,26	47	14,03	962	8,76
Katılıyorum	2392	29,55	622	24,33	114	34,03	3128	28,47
Kararsızım	1989	24,57	461	18,04	45	13,43	2495	22,71
Katılmıyorum	2175	26,87	838	32,79	86	25,67	3099	28,21
Kesinlikle Katılmıyorum	836	10,33	424	16,59	43	12,84	1303	11,86
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Ekonomi kategorisinde 3. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-9) araştırmaya katılan velilerin %37,20'si, öğretmenlerin %49,38'i ve idarecilerin %38,51'i Yüz yüze eğitim sisteminin devlete olan maliyetinin uzaktan eğitim sistemi kullanıldığında azalacağını düşünmemektedir. Kümülatif anlamda uzaktan eğitim sisteminin yüz yüze eğitime göre devlete olan maliyetini düşüremeyeceğini bildirenlerin oranı ise %40,07, devlete olan maliyetin azalacağını düşünenlerin oranı ise kümülatif olarak %37,23 olarak gerçekleşmiştir. Katılımcıların %22,71'i eğitim sisteminin uzaktan oluşunun devlete maliyetinin artması veya azalması konusunda kararsız kalmışlardır.

Tablo 10. Katılımcıların ekonomik kategorideki “Bakanlık kaynaklarının, uzaktan eğitim sistemi için yeterli olduğunu düşünüyorum.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	780	9,63	240	9,39	62	18,51	1082	9,85
Katılıyorum	2674	33,03	951	37,21	152	45,37	3777	34,38
Kararsızım	1896	23,42	666	26,06	52	15,52	2614	23,79
Katılmıyorum	1928	23,81	529	20,70	55	16,42	2512	22,86
Kesinlikle Katılmıyorum	818	10,10	170	6,65	14	4,18	1002	9,12
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Ekonomi kategorisinde 4. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-10) araştırmaya katılan velilerin %42,66’sı, öğretmenlerin %46,60’ı ve idarecilerin %63,88’i Bakanlık kaynaklarının, uzaktan eğitim sistemi için yeterli olduğunu düşünmektedir. Kümülatif anlamda bakanlık kaynaklarının uzaktan eğitim sistemi için yeterli olduğunu düşünenlerin oranı ise %44,23 olarak gerçekleşmiştir. Bakanlık kaynaklarının uzaktan eğitime yeterli olabileceği konusunda katılımcıların %23,79’u kararsız kalmışlardır.

Tablo 11. Katılımcıların sosyolojik kategorideki “Uzaktan eğitim sistemi aile içi iletişimimizi olumlu etkiledi.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	748	9,24	174	6,81	37	11,04	959	8,73
Katılıyorum	2604	32,16	666	26,06	95	28,36	3365	30,63
Kararsızım	1537	18,98	622	24,33	86	25,67	2245	20,43
Katılmıyorum	2395	29,58	830	32,47	90	26,87	3315	30,17
Kesinlikle Katılmıyorum	812	10,03	264	10,33	27	8,06	1103	10,04
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Sosyolojik kategorideki 1. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-11) araştırmaya katılan velilerin %41,40'ı, idarecilerin ise %39,40'ı Uzaktan eğitim sisteminin aile içi iletişime olumlu etki ettiğine katılırken öğretmenlerin %42,80'i bu duruma katılmamaktadır. Kümülatif anlamda Uzaktan eğitim sisteminin aile içi iletişime olumlu etkiledi diyenlerin oranı %39,36, olumlu etkilemedi diyenlerin oranı ise %40,21 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 12. Katılımcıların “Uzaktan eğitim sisteminin, çocuğumun bireysel öğrenme becerilerini olumlu yönde geliştirdiğini düşünüyorum.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	584	7,21	123	4,81	27	8,06	734	6,68
Katılıyorum	2069	25,56	612	23,94	85	25,37	2766	25,18
Kararsızım	1494	18,45	667	26,10	85	25,37	2246	20,44
Katılmıyorum	2768	34,19	821	32,12	106	31,64	3695	33,63
Kesinlikle Katılmıyorum	1181	14,59	333	13,03	32	9,55	1546	14,07
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Sosyolojik kategorideki 2. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-12) araştırmaya katılan velilerin %48,78'i, öğretmenlerin %55,15'i ve idarecilerin ise %41,19'u Uzaktan eğitim sisteminin bireysel öğrenme becerilerini geliştirme konusunda yetersiz kaldığını belirtmişlerdir. Kümülatif anlamda Uzaktan eğitim sisteminin bireysel öğrenmede becerisi geliştirmede yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı %47,70 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 13. Katılımcıların “Uzaktan eğitim sistemini, kişisel verilerin korunması açısından güvenli buluyorum.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	761	9,40	105	4,11	24	7,16	890	8,10
Katılıyorum	3254	40,19	651	25,47	102	30,45	4007	36,47
Kararsızım	2201	27,19	843	32,98	84	25,07	3128	28,47
Katılmıyorum	1390	17,17	665	26,02	96	28,66	2151	19,58
Kesinlikle Katılmıyorum	490	6,05	292	11,42	29	8,66	811	7,38
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Sosyolojik kategorideki 3. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-13) araştırmaya katılan velilerin %49,59’u, idarecilerin ise %37,61’i Uzaktan eğitim sisteminin kişisel verilerin korunması açısından güvenli bulurken öğretmenlerin %37,44’ü bu duruma katılmamaktadır. Kümülatif anlamda uzaktan eğitimin kişisel verilerin korunması açısından güvenli bulanların oranı ise %44,57 olarak gerçekleşmiştir. Kümülatif olarak katılımcıların %28,47’si ise kişisel verilerin korunması açısından uzaktan eğitimin güvenli olduğu konusunda kararsız kalmayı tercih etmişlerdir.

Tablo 14. Katılımcıların “Uzaktan eğitim sistemine toplum olarak uyum sağladığımı düşünüyorum.” kategorisine yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	667	8,24	102	3,99	29	8,66	798	7,26
Katılıyorum	2455	30,32	718	28,09	116	34,63	3289	29,94
Kararsızım	1736	21,44	618	24,18	67	20,00	2421	22,04
Katılmıyorum	2221	27,43	851	33,29	99	29,55	3171	28,86
Kesinlikle Katılmıyorum	1017	12,56	267	10,45	24	7,16	1308	11,90
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Sosyolojik kategorideki 4. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-14) araştırmaya katılan velilerin %38,56'sı, idarecilerin ise %43,29'u Uzaktan eğitim sistemine toplum olarak uyum sağlandığını düşünürken öğretmenlerin %43,74'ü uzaktan eğitim konusunda toplumsal uyumun sağlanmadığını düşünmektedir. Kümülatif anlamda Uzaktan eğitim sistemine toplum olarak uyum sağlandığını düşünenlerin oranı ise %40,76 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 15. Katılımcıların "Uzaktan eğitim sisteminde kullanılan teknolojilerin dersin anlaşılmasına olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum." sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	570	7,04	162	6,34	32	9,55	764	6,95
Katılıyorum	2539	31,36	1039	40,65	146	43,58	3724	33,89
Kararsızım	1829	22,59	570	22,30	80	23,88	2479	22,56
Katılmıyorum	2220	27,42	580	22,69	58	17,31	2858	26,01
Kesinlikle Katılmıyorum	938	11,59	205	8,02	19	5,67	1162	10,58
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Teknolojik kategorideki 1. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-15) araştırmaya katılan velilerin %38,40'ı, öğretmenlerin %46,99'u ve idarecilerin ise %53,13'ü uzaktan eğitim sisteminde kullanılan teknolojilerin dersin anlaşılmasında olumlu etkisinin olduğunu düşünmektedirler. Kümülatif anlamda uzaktan eğitim sisteminde kullanılan teknolojilerin dersin anlaşılmasında olumlu etkisi olduğunu düşünenlerin oranı %40,84 olarak gerçekleşmiştir. Uzaktan eğitim sisteminde kullanılan teknolojilerin dersin anlaşılmasında olumlu etkisi olduğunu düşünmeyenlerin oranı ise %36,59 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 16. Katılımcıların “Uzaktan Eğitim sisteminin kullanımına yönelik dijital becerilerimin yeterli olduğunu düşünüyorum.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	975	12,04	407	15,92	71	21,19	1453	13,22
Katılıyorum	3569	44,08	1287	50,35	160	47,76	5016	45,65
Kararsızım	1605	19,82	416	16,28	36	10,75	2057	18,72
Katılmıyorum	1526	18,85	356	13,93	64	19,10	1946	17,71
Kesinlikle Katılmıyorum	421	5,20	90	3,52	4	1,19	515	4,69
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Teknolojik kategorideki 2. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-16) araştırmaya katılan velilerin %56,12’si, öğretmenlerin %66,27’si ve idarecilerin ise %68,95’i uzaktan eğitim sisteminin kullanımına yeterli bir dijital beceriye sahip olduğunu düşünmektedirler. Kümülatif anlamda uzaktan eğitim sisteminin kullanımına yönelik dijital becerisinin yeterli olduğunu düşünenlerin oranı %58,87 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 17. Katılımcıların “MEB’in teknik alt yapısının uzaktan eğitim sistemi yeterli olduğunu düşünüyorum.” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	Veli		Öğretmen		İdareci		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	K.%
Kesinlikle Katılıyorum	797	9,84	216	8,45	48	14,33	1061	9,66
Katılıyorum	2878	35,55	995	38,93	145	43,28	4018	36,57
Kararsızım	1897	23,43	613	23,98	65	19,40	2575	23,44
Katılmıyorum	1680	20,75	565	22,10	59	17,61	2304	20,97
Kesinlikle Katılmıyorum	844	10,42	167	6,53	18	5,37	1029	9,37
TOPLAM	8096	100,0	2556	100,0	335	100,0	10987	100,0

Teknolojik kategorideki 3. soruya verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo-17) araştırmaya katılan velilerin %45,39'u, öğretmenlerin %47,38'i ve idarecilerin ise %57,61'i M.E.B.'nin teknik alt yapısının uzaktan eğitim sistemi için yeterli olduğunu düşünmektedirler. Kümülatif anlamda uzaktan eğitim sistemine yönelik M.E.B.'nin alt yapısının yeterli olduğunu düşünenlerin oranı %46,23 olarak gerçekleşmiştir. M.E.B.'nin uzaktan eğitime yönelik alt yapısının varlığına yönelik olumsuz düşünceye sahip katılımcı oranı ise %30,34 olarak gerçekleşmiştir.

Tartışma ve Yorum

Uzaktan eğitim sisteminin, yararlanıcıları ve kullanıcıları tarafından PEST Analizi yönüyle irdelenmesini sağlamak amacıyla yapılan bu çalışmada katılımcıların büyük çoğunluğunun (%90) uzaktan eğitim sistemine erişim sağlayabildikleri görülmektedir. Bu durum uzaktan eğitime erişim konusunda önemli bir mesafe alındığını göstermektedir. Ancak böylesine teknolojik bir çağda dijital yöntemlerle uzaktan eğitim sistemine erişim sağlayamayan %10'luk bir kesimin varlığı da dikkatlerden kaçmamaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2020 yılında yapılan "Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması"nda (bkz. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679)) internet erişim imkânı olan hanelerin oranının 2020 yılı itibariyle %90,7'ye çıktığı görülmektedir. Yaptığımız araştırma sonucunda katılımcılarımızın uzaktan eğitime erişim oranının %90,37 olarak gerçekleşmesi çalışmamız ile TÜİK araştırmasının birbirini destekler nitelikte sonuçlar ortaya koyduğunu göstermektedir.

Uzaktan eğitime erişim sağlayan katılımcılarımızın yarısından fazlasının erişim aracı olarak öncelikle cep telefonunu kullandığını ifade etmesi akıllı telefonların günlük yaşantımızda olduğu kadar eğitimde de rolünün ne denli önemli bir seviyeye çıktığını gözler önüne sermektedir. Bazı

alan yazın çalışmalarında mobil telefonların uzaktan eğitimde kullanılmasının birtakım sakıncalar doğrultusunda yetersiz kalabileceğini göstermiştir.

Can ve Köroğlu (2020), öğrencilerin evinde internet bulunmasının yanı sıra internet üzerinden uzaktan eğitime katılabilmeleri için tablet ya da bilgisayar gibi uygun bir araç bulunması gerektiğini ifade etmişlerdir. Çalışmalar mobil telefonların özellikle canlı derslere katılım konusunda yetersiz olduğunu göstermektedir (Maniar, Bennett, Hand, ve Allan, 2008; akt. Can ve Köroğlu 2020). Mobil telefonların yetersizliğini, canlı ders sırasında telefonun çalabilmesi ya da öğretmenin ekrana yansıttıklarının mobil telefon ekranından yeterince görünememesine bağlayan Can ve Köroğlu (2020), bu nedenle uzaktan eğitimin sağlıklı ilerlemesi için öğrencilerin mobil telefonlardan fazlasına ihtiyacı olduğunu ifade etmektedir. Ancak, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2020 verileri (evinde masaüstü bilgisayar bulunanların oranı %16,7, taşınabilir bilgisayar %36,4, tablet bilgisayar ise %22,4 iken akıllı telefon kullanma oranı ise %99,4'tür (TÜİK, 2020; akt. Can ve Köroğlu 2020)), mobil telefonların haricindeki teknolojik aletlerin uzaktan eğitim aracı olarak kullanılması durumunun pek te mümkün olamayacağını göstermektedir.

Salgın nedeniyle zorunlu uzaktan eğitime geçildiği günlerde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu aracılığıyla 3 adet EBA TV kanalı kurulmuştur. Bu kanalların kuruluş amacı, uzaktan eğitimi toplumun hemen tüm kesimlerine ulaştırma ve eğitimde fırsat eşitliği sağlama gayretidir. Ancak katılımcılarımızın sadece 3'te 1'lik kısmı uzaktan eğitime erişimi televizyon üzerinden gerçekleştirdiğini ifade etmiştir. Yapılan araştırmalar ilkökul kademesindeki öğrencilerin uzaktan eğitimi daha çok TV üzerinden, lise kademesindeki öğrencilerin ise canlı uzaktan eğitim uygulamaları üzerinden tercih ettiğini gösterirken ortaokul kademesindeki öğrencilerin ise her iki uzaktan eğitim uygulamalarını benzer oranda tercih ettiklerini göstermektedir. Aynı araştırmada araştırmaya katılan velilerin %45'i, EBA TV'nin varlığından haberdar olmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu

sonuçlar, eğitimin niteliğini arttırıcı adımların atılmasının yanında, atılan bu adımlardan eğitimin tüm paydaşlarının haberdar edilmesinin de önemini ortaya koymaktadır (Yılmaz ve diğ., 2020).

Politik kategorideki bulgular, uzaktan eğitimin, sistemin ayrılmaz bir parçası olarak örgün eğitimle harmanlanmasının gerektiğini ortaya koymuştur. Özkul ve Aydın (2012) yaptıkları araştırmada araştırmaya katılanların yarısının harmanlanmış öğrenmeyi, yüz yüze ve tamamen açık ve uzaktan öğrenmeye göre tercih ettiklerini tespit etmişlerdir (akt. Barış, 2015). Uzaktan eğitim, bir nevi planlı bir eğitim süreci olan formal eğitimin dijital şeklidir. Bu yönüyle formal eğitim süreçleri düzenlenirken, yüz yüze eğitimle uzaktan eğitim birlikte ele alınmalıdır. Coates ve diğerleri (2004) yaptıkları incelemelerde yüz-yüze ve uzaktan eğitim arasında anlamlı bir fark olmadığını belirlemişlerdir (akt. Atik, 2008).

Coronavirüs (Covid-19) salgını, geleneksel öğrenme yaklaşımlarının yetersizlikleri ile açık ve uzaktan eğitimin ihtiyaçlarının farkına varılmasını, örgün eğitimin açık ve uzaktan eğitim ile desteklenmesinin gerekli olduğunu ortaya koymuştur (Can, 2020). Salgın süreciyle birlikte uzaktan eğitim sisteminin yoğun bir şekilde kullanımının katılımcıların örgün eğitim sürecine olan bakış açısını büyük oranda değişime uğratması, bundan sonraki eğitim süreçlerinin planlanmasında uzaktan eğitimin göz ardı edilemeyeceğini göstermektedir. Bununla birlikte eğitim sisteminin bundan sonraki süreçlerinin programlanması ve planlanmasında Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan eğitim sisteminin mevcut sisteme bütünleşmesini sağlayıcı yasal çalışmalar yapmasının gerekliliği toplumsal bir öngörü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bozkurt (2017), her ne kadar yasal düzenlemelerin birçoğu yapılmış olsa da bu dönemde gözlenen sıkıntıların birisinin gerçek uygulamada ihtiyaç duyulan ile yasal düzenleme ile tanımlanan uzaktan eğitim uygulamaları arasında birtakım çelişkiler olduğunu ifade etmektedir.

Ekonomik kategorideki bulgular, katılımcıların çoğunun ekonomik durumunun uzaktan eğitim sisteminin teknolojik

gerekliliklerini (internet erişimi, tablet, bilgisayar vb.) karşılamada yeterli olduğunu göstermektedir. Bu durum katılımcıların demografik özelliklerine bakıldığında olağan bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak anayasa ve kanunlarla ile koruma altına alınan eğitimde fırsat eşitliği ilkesi gereği, her öğrencinin uzaktan eğitim sisteminin teknolojik gerekliliklerine ulaşmasına yönelik gerek devlet olarak gerekse toplumsal olarak birtakım çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Devletin bu yönde televizyon kanalları açarak eğitimi hemen hemen tüm öğrencilere ulaştırmadaki gayreti göz ardı edilmemelidir. Ancak bu çalışmalara rağmen bulunduğu konum itibarıyla teknolojiye ulaşmada zorluk çeken her öğrenciye ulaşabilecek yeni projeler ortaya konmalıdır. Nitekim Girginer ve Özkul (2004), Teknoloji seçimi ve uygulamasında kurumların göz önünde bulundurmaları gereken hususları özetledikleri çalışmada *“Teknoloji/ortam seçiminde kurumsal kaynakların etkin kullanımı, eğitsel içeriğe uygunluk, ekonomik olma gibi sadece kurumsal açıdan sürece odaklanılmamalıdır. Süreçte eğitimin alıcıları olan öğrenenler açısından da ekonomik olma, erişilebilirlik, esneklik, kullanım kolaylığı gibi ölçütler değerlendirmeye alınmalıdır. Teknoloji seçim sürecinin öğrenenler açısından da ele alınması, öğrenmeyi arttıran bir unsur olacaktır.”* ifadelerine yer vermişlerdir.

Katılımcıların büyük bir bölümü, yüz yüze eğitim sisteminin bireye ve devlete olan maliyetinin uzaktan eğitim sistemi kullanıldığında azalacağını düşünmediğini ifade etmişlerdir. Her ne kadar uzaktan eğitim, bu süreçte evde eğitim şeklinde algılsa da uzaktan eğitimin gerçekleştirilmesinde gerekli olan teknolojilere her kesimin eşit bir şekilde ulaşmasındaki zorluklar ve bu teknolojilerin başlangıç maliyetinin yüksek olması yüz yüze eğitim sürecinin ilk etapta uzaktan eğitime göre daha az maliyetli olduğunu göstermektedir. Ancak bu konuda yapılan araştırmalar uzun vadeli olarak ve süreç bütünlüğü şeklinde düşünüldüğünde uzaktan eğitimin maliyetinin yüz yüze eğitime göre daha düşük olduğunu göstermektedir.

Alternatif bir yöntem olarak uzaktan eğitim, bir yandan bina, tesis ve derslik yetersizliği gibi geleneksel eğitim kurumlarının eksikliklerini ortadan kaldırmakta; diğer yandan gelişmiş eğitim araç-gereçlerden yararlanarak kişi başına düşen maliyeti azaltmaktadır (Şefik ve Gültekin, 2002; akt. Atik, 2008). Primary Research group (1999'dan akt. Berg, 2000) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre, uzaktan eğitim programları uygulamaya başlayan kurumların çoğu başlangıçta maliyeti düşürmekte zorlansa da ilerleyen dönemlerde bu kurumların yüzde 86,9'unun maliyeti düşürmeyi sağladığı görülmüştür (akt. Atik, 2008). Bununla birlikte katılımcıların çoğunluğu Bakanlık kaynaklarının, uzaktan eğitim sistemi için yeterli olduğunu düşünmektedir. Bu durumun da katılımcılarımızda var olan devletin gücünün süreç yönetme hususunda muktedir olduğu düşüncesi ve bilinci ile ilişkili olduğunu düşünmekteyiz.

Sosyolojik kategorideki bulguların, uzaktan eğitim sisteminin aile içi etkileşimi olumlu yönde etkilediği konusunda katılımcıları ikiye böldüğünü söyleyebiliriz. Uzaktan eğitim sisteminin aile içi iletişimi olumlu etkilediği konusuna katılımcılarımızın olumlu ve olumsuz bakma oranları birbirlerine çok yakın görünmektedir. Nitekim uzaktan eğitime bakış konusunda veliler üzerinde yapılan bir araştırmada aile içi fiziki beraberliğin arttığı salgın sürecinde aile içi iletişim durumlarında ailelerin yaklaşık ¼'ü süreçten olumlu etkilenirken yine yaklaşık ¼'ü de olumsuz etkilendiklerini ifade etmişlerdir (Yılmaz ve diğ., 2020). Aile içi iletişim durumunun, örgün eğitim sürecinde günün bir bölümünü okulda geçiren öğrencilerin eve geldiklerinde ailesi ile vakit geçirebileceği sürelerin uzaktan eğitim sürecinde ders sürelerinin kısalmasına rağmen derslerin günün büyük bir bölümüne yayılmış olması nedeniyle ortadan kalması ve velilerin öğrencilerinin ders durumlarını takip etmede zorlanması gibi sebeplerle olumsuz etkilendiğini düşünmekteyiz.

Bireysel öğrenme becerileri konusunun uzaktan eğitimdeki rolünü ele alacak olursak katılımcıların çoğu

uzaktan eğitimin bireysel öğrenme becerisini olumsuz yönde etkilediği düşüncesine sahiptirler. Bireysel öğrenme becerisi ancak kişinin kendi kendine öğrenmesi ya da informal öğrenme ortamlarında gerçekleştirdiği öğrenme ile gerçekleşebilmektedir. Ancak araştırmamızın bu yöndeki sonuçları ile alan yazında öğrenciler üzerine yapılan araştırmaların bazılarının sonuçlarının birbiri ile taban tabana zıt oldukları görülmektedir. Yavuzer ve Kahraman (2013), uzaktan eğitimle ilgili sosyolojik bir bakış açısını ele aldıkları araştırmada, öğrenme becerilerine bağlı olarak uzaktan eğitimin bireylerin öğrenme sürecine olumlu katkılar sağladığı ve öğretim sürecini hızlandırdığı ve uzaktan eğitimin öğrencileri daha aktif bir hale getirdiği sonuçlarına ulaşmışlardır. Bu zıt düşüncelerin araştırmaya katılan bireylerin demografik özelliklerinden (veli profili ile öğrenci profilinin bakış açısı değişkenliği) kaynaklandığını düşünmekteyiz. Nitekim uzaktan eğitim sistemine katılımcıların bakış açılarını yansıtan bir çalışma, araştırmaya katılan velilerin çoğunluğunun okuldaki eğitimi daha değerli gördüğünü ortaya koymuştur. Yine aynı araştırmada katılımcıların yaklaşık $\frac{3}{4}$ 'ü salgın sürecinde çocuklarında yeni bir özellik ve yetenek keşfetmediklerini belirtmişlerdir (Yılmaz ve diğ., 2020).

Uzaktan eğitim sürecini kontrol eden birimlerin ve yetkililerinin kişisel verileri koruma konusunda yasaların verdiği güçle kullanıcılarına güven vermesi gerekliliği kaçınılmaz bir gerçektir. Uzaktan eğitim sisteminin kişisel verilerin korunması açısından güvenliği ile ilgili bulgular, idareci ve velilerin bu sistemleri güvenli bulduğunu, öğretmenlerin çoğunun ise bu sistemleri güvenli bulmadığını ortaya koymaktadır. Bu konuda bazı katılımcıların güven problemi yaşadığını açıkça görülmektedir. Kurumsal uzaktan eğitim sistemlerinin siber saldırılara karşı koruma altında olduğunun sistem uygulayıcıları tarafından kullanıcılara ifade edilmesi bu konudaki tereddütleri ortadan kaldıracığı bilinmelidir.

Katılımcılarımızdan aldığımız dönütler, uzaktan eğitim modeline karşı toplumsal bir uyumun tam olarak sağlanmadığını göstermektedir. Yeni bir konuda toplumsal uyumun sağlanması elbette ki o konunun toplumda yerleşmiş olan davranış kalıplarını değiştirmekle mümkündür. Davranış kalıplarını değiştirmek ise uzun bir süre ve eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları ile sağlanabilir. Fidan (2020), covid-19 sürecinde uzaktan eğitimle ilgili öğretmen görüşlerine başvurduğu çalışmada, toplumun eğitime ilişkin bakış açısında meydana gelen inovasyonun olumlu olarak değerlendirildiği sonucuna ulaşmıştır.

Teknolojik kategorideki elde edilen bulgulara bakıldığında, katılımcıların çoğunluğunun uzaktan eğitim sisteminde kullanılan teknolojilerin dersin anlaşılmasında olumlu etkisinin olmadığı düşüncesinin daha baskın olduğunu görmekteyiz. Dijital eğitimde kullanılan teknolojik aletlerin bir öğrenim aracı olduğu unutulmamalıdır. Bu tür araçlardan öğrenimi kolaylaştırmaları ve hızlandırmaları beklenebilir. Ancak bir dersin anlaşılmasının tek faktörü o dersin kolaylaştırılması ya da öğreniminin hızlandırılması olmamalıdır ve değildir. Bu konuda öğrenenin bilgi almaçlarının da öğrenmeye hazır olması önemli bir faktördür. Bu unsurlar dikkate alındığında teknolojinin tek başına öğreticilik özelliği alamayacağı kanaatindeyiz. Uzaktan eğitimin kullanıcılarının ve faydalanıcılarının uzaktan eğitim sisteminin kullanımına yönelik yeterli bir dijital beceriye sahip olduğunu ifade etmesi TÜİK tarafından yapılan ülkemizdeki bilgi toplumu araştırmaları ile örtüşmektedir.

Can ve Köroğlu (2020), uzaktan eğitimin teknolojik alt yapı sorunlarına dair yaptıkları alan yazın çalışmalarında yer vermişlerdir. Buna göre Reimer ve Schleicher, 2020'den yaptıkları alıntılama içinde Türkiye'nin de bulunduğu 98 ülkeden eğitim ile ilgili kurumlarda çalışan katılımcıların yarısına yakınının teknolojik altyapı yetersizliğinin giderilmesinde sıkıntılar olduğunu düşündüğünü aktarmışlardır. Yine Doğan ve Koçak, 2020'den yaptıkları alıntılama öğretmenlerin EBA bağlamında yürütülen

uzaktan eğitimde eksik gördüğü durumlara yönelik görüşleri incelendiğinde katılımcıların yarısına yakınının en fazla eksikliğin altyapı konusunda olduğunu belirttiklerini aktarmışlardır. Benzer şekilde Fidan'ın çalışmasında da ilkökul öğretmenlerinin zorunlu uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinden olumsuzlar arasında erişim ve altyapı sorunu öğretmenler arasında en sık dile getirilen sorundur (Fidan, 2020; akt. Can ve Koroğlu, 2020).

Her ne kadar öğretmen görüşlerine yer verilen bazı araştırmalarda öğretmenler, teknolojik olanakların yetersizliği ve alt yapı sorunlarının uzaktan eğitimin önemli bir dezavantajı olduğunu belirtmekte iseler de çalışmamızda katılımcılarımızın büyük bir bölümü, M.E.B.'nin teknik alt yapısının uzaktan eğitim sistemi için yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Bugün Milli Eğitim Bakanlığının uzaktan eğitim platformu olan EBA üzerinden aynı gün içerisinde milyonlarca öğrenciye uzaktan eğitim imkânı vermesi katılımcıların bu yöndeki düşüncelerini desteklemektedir.

Sonuçlar

Bu araştırmanın amacı; tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınının eğitim hayatımızda etkisini çokça hissettiren bir çıktısı olan uzaktan eğitim sisteminin, yararlanıcıları ve kullanıcıları tarafından PEST Analizi yönüyle irdelenmesini sağlamaktır. Tartışma ve yorum bölümünde bulgulara yönelik alan yazın çalışmalarına geniş bir şekilde yer verildiğinden bu bölümde ayrıca alan yazın çalışmalarına yer verilmemiş ve sadece sonuçlar ile alan yazın çalışmaları ilişkilendirilmiştir. Bu doğrultuda elde edilen bulgulara göre;

Teknolojinin bu denli hızla ilerlediği ve yaygınlaştığı dönemde dahi uzaktan eğitime erişim noktasında sıkıntı yaşayan ya da hiç erişim sağlayamayan bir kesimin varlığı dikkatlerden kaçmamaktadır. Uzaktan eğitime erişimde kullanılan dijital unsurların başında her ne kadar cep telefonları gelse de yapılan araştırmalar cep telefonlarının uzaktan eğitime

erişiminde kullanılmasında birtakım sorunlar ortaya çıkardığını göstermektedir.

Politik anlamda katılımcılarımızın eğitimin aktarılmasına yönelik gelecek uygulamalarında sadece uzaktan eğitim ya da sadece yüz-yüze eğitim yerine hibrit eğitim (hem uzaktan eğitim hem de yüz yüze eğitim) uygulamalarına yer verilmesi, uzaktan eğitim sistemini kullanmanın örgün eğitime bakış açısını değiştirdiği ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uzaktan eğitim sistemi ile ilgili ihtiyaçları karşılayacak kalıcı bir yasal düzenleme yapılması gerektiği yönünde eğitimlerinin olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalar, katılımcıların bu yönelimlerini destekler niteliktedir.

Katılımcılarımızın ekonomik anlamda uzaktan eğitim sisteminin teknolojik gereklilikleri için ekonomik durumun yeterli olduğu, uzaktan eğitimin kullanılması durumunda eğitimin bireye ve devlete olan maliyetinin azalacağı, bakanlık kaynaklarının, uzaktan eğitim sistemi için yeterli olduğu, yönünde eğilimlerinin olduğu görülmektedir. Ancak uzaktan eğitimin bireylere ve kurumlara olan maliyeti konusunda yapılan araştırmalar uzun vadeli olarak ve süreç bütünlüğü şeklinde düşünüldüğünde uzaktan eğitimin maliyetinin yüz yüze eğitime göre daha düşük olduğunu göstermektedir.

Yapılan araştırmalar sosyolojik anlamda genel itibariyle katılımcılarımızın uzaktan eğitim sisteminin aile içi iletişimi olumsuz yönde etkilediği ve çocuğun bireysel öğrenme becerisini geliştirmede yetersiz kaldığı, uzaktan eğitim sisteminin kişisel verileri koruma konusunda güvenli olduğu, uzaktan eğitim sistemine toplum olarak uyum sağlama ve uzaktan eğitim sisteminin dersin anlaşılmasına olumlu etkisi olup olmadığı konularında kararsız kalındığına yönelik eğilimlerini destekler niteliktedir. Ancak uzaktan eğitim sisteminin bireysel öğrenme becerilerini geliştirmesi yönünde alan yazında yapılan bir araştırmada öğrenme becerilerine bağlı olarak uzaktan eğitimin bireylerin öğrenme sürecine olumlu katkılar sağladığı ve öğretim sürecini hızlandırdığı sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmamızda teknolojik anlamda katılımcılarımızın uzaktan eğitim sisteminde kullanılan teknolojilerin dersin anlaşılmasında olumlu etkisinin olmadığına, Milli Eğitim Bakanlığı'nın teknik alt yapısının uzaktan eğitim sistemi için yeterli olduğuna ve uzaktan eğitim sisteminin kullanımına yönelik kişisel dijital becerilerine yeterince sahip olduklarına yönelik çoğunluklu bir eğilimi görülmektedir. Yapılan araştırmalar katılımcılarımızın teknolojik anlamdaki eğilimlerini destekler niteliktedir. Ancak katılımcılarımızın Milli Eğitim Bakanlığı'nın alt yapısının uzaktan eğitim için yeterli olduğu görüşü alan yazında yapılan bazı araştırmaların sonuçları ile örtüşmemektedir.

Öneriler

Çalışmada elde edilen bulgulara bakıldığında konu ile ilgili bir genelleme yapmadan önce çalışma ile ilgili sınırlılıkların da olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Çalışma, yapıldığı çalışma grubu ile sınırlı olup sadece Nevşehir ilindeki uzaktan eğitim kullanıcılarına ait görüşleri ifade etmektedir. Bu sebeple, farklı illerde görev yapan öğretmen, idareci ve veliler ile yapılacak görüşmeler araştırmanın konusuna farklı boyutlar kazandıracaktır.

Uzaktan eğitimin örgün eğitimin ayrılmaz bir parçası olduğu gerçeğiyle Milli Eğitim Bakanlığı, uzaktan eğitim sistemi ile ilgili kalıcı bir yasal düzenleme yapmalıdır. Uzaktan eğitim sisteminin bireye olan maliyetlerini azaltacak düzenlemeler yapılmalı ve her öğrenci pozitif ayrımcılıkla bu eğitim sisteminden yararlandırılmalıdır. Uzaktan eğitim sisteminin çocuğun bireysel öğrenme becerisini geliştirmede yetersiz kaldığı yönünde bir kanaat oluştuğu için bu konuda çalışma yapılması gerekmektedir.

Kaynaklar

Altıntaş, F. (2014). *Doğa ve Toprağa Yönelik Hazırlanan İnfomal Öğrenme Ortamının İlköğretim Öğrencileri Üzerine Etkileri*. Ankara.

- Ateş, A., & Altun, E. (2008). Bilgisayar Öğretmeni Adaylarının Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 125-145.
- Atik, İ. (2008). Alternatif Eğitim Biçimi Olarak Uzaktan Eğitim ve Ekonomik Etkinliği. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 3(1), 80-89.
- Barış, M. F. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Öğretime Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Namık Kemal Üniversitesi Örneği. *Sakarya University Journal of Education*, 5(2), 36-46.
- Barış, M. F., Mevsim, Ö. (2014). Türkiye’de Uzaktan Eğitim Merkezi Kuruluşu ve Organizasyonu: Namık Kemal Üniversitesi Örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 295-303.
- Begde, Z, Yavuz, N, Özkan, İ, ve Özyürek, A. (2016). Uzaktan Eğitim Uygulamasının Öğrenci Bakış Açısına Göre Değerlendirilmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi*, 6(2), 595-605.
- Bostan Sarioğlan, A, Küçüközer, H, (2017). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Okul Dışı Öğrenme Ortamları İle İlgili Görüşlerinin Araştırılması. *İnformal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 1-15.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’ de Uzaktan Eğitimin Dünü, Bugünü ve Yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Bozkurt, A. (2013). Açık ve Uzaktan Öğretim: Web 2.0 ve Sosyal Ağların Etkileri. *Akademik Bilişim 2013*, (s.689-694). Akdeniz Üniversitesi, 23-25 Ocak, Antalya.
- Can, N. ve Köroğlu, Y. (2020). Covid-19 Döneminde Yaygınlaşan Uzaktan Eğitimin Değerlendirilmesi ve Eğitim Emekçileri Açısından İncelenmesi. *Madde, Diyalektik ve Toplum Dergisi*, 3(4), 370-380.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.

- Canbek, N. G. (2015). Uzaktan Öğretme ve Öğrenme: Uzaktan Eğitimin Temelleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 102-111.
- Demirel, Ö. ve Kaya, Z. (2003). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Pegem-A Yayıncılık.
- Ertürk, S. (1966). *Planlı Eğitim ve Değerlendirme*. Ankara: Öğretmeni İşbaşında Yetiştirme Bürosu Yayınları.
- Ertürk, S. (1986). *Türkiye'deki Bazı Eğitim Sorunları Üzerine Düşünceler*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Fidan, M. (2016). Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları ve Epistemolojik İnançları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 536-550.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1993). *Eğitime Giriş*. (4. Baskı). Ankara: Alkım Yayınevi.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 Belirsizliğinde Eğitim: İlkokulda Zorunlu Uzaktan Eğitime İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43.
- Girginer, N., Özkul A.E., (2004). Uzaktan Eğitimde Teknoloji Seçimi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(3), 155-164.
- Hannu, S. (1993). *Science Centre Education. Motivation and learning in informal education*. Research Report 119. Helsinki University Department of Teacher Education. Erişim adresi <https://eric.ed.gov/?id=ED363613>
- Kaptan, F. (1999). *Fen Bilgisi Öğretimi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kışla, T. (2016). Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması. *Ege Eğitim Dergisi*, 17(1), 258-271.
- Kuzgun, Y., Şimşek, A., Balaban-Salı, J., Pişkin, M., Yeşilyaprak, B., Deryakulu, D., Hazır-Bıkmaz, F., Eylen-Özyurt, B. (2004). *Eğitimde Bireysel Farklılıklar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- MEB, (2005). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı İlköğretim 6. ve 7. ve 8. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programları. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB, (2013). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı İlköğretim Kurumları (İlkokullar ve Ortaokullar) Fen Bilimleri Dersi (3,4,5,6,7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı. Ankara: MEB Yayınları.
- Sönmez, V. (2006). *Eğitim Bilimine Giriş. (5. Baskı)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Stocklmayer, S. M., Rennie, L., J & Gilbert, J., K. (2010). The roles of the formal and informal sectors in the provision of effective science education. *Studies in Science Education*, 46(1), 1-44.
- Şen, A.İ., (2019). *Okul Dışı Öğrenme Ortamları*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Şişman, M. (2007). *Eğitim Bilimine Giriş. (3. Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Türkoğlu, A. (2009). *İnformal Öğrenme. "Hayat boyu öğrenme kapsamında Türkiye'de informal öğrenme üzerine ortak bir anlayış geliştirme ve farkındalık oluşturma" projesi konferansları: bildiri kitabı*. Ankara: M.E.B Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.
- Yavuzer, H. ve Kahraman, A.B. (2013). Nevşehir Üniversitesindeki Uzaktan Eğitime Sosyolojik Bir Bakış. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 131-154.
- Yılmaz, E., Güner, B., Mutlu, H. ve Doğanay, G. (2020). *Veli Algısına Göre Pandemi Dönemi: Uzaktan Eğitim Süresinin Niteliği*. Konya: Palet Yayınları.
- TÜİK (2020, Ağustos). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, Ağustos 2020 [Basın Bülteni]. Erişim adresi <http://meb.ai/Xb4ku>

Examining of the Distance Education System with Aspects of PEST Analysis: Nevşehir Province Example

Muhammed Ali Erman[†], Ersan Uz and Sevgi Yılmaz

The Ministry of National Education, Turkey

Received: 25.12.2020 - Revised: 11.03.2021 - Accepted: 18.03.2021

Citation: Erman, M. A., Uz, E. and Yılmaz, S. (2021). Examining of the distance education system with aspects of PEST analysis: Nevşehir province example. *Amasya Education Journal, 10(1)*, 86-121.

Summary

Problem Statement: Due to the Covid-19 outbreak throughout the world and in our country, education has been carried out for a long-time using distance education systems instead of face to face. As the implementers of the education system in our country, determining the opinions of the people working in the field of education about the distance education system is important in order to reveal the decisions to be taken and the current situation. For this reason, the purpose of this study is to ensure that the distance education system, which is an output of the Covid-19 epidemic, is felt intensively in our education life and it should be examined by its beneficiaries and users in terms of PEST Analysis. PEST Analysis is the determination of the risks related to a subject by making evaluations on the basis of some categories (political, economic, sociological and technological). Education systems around the world are under pressure to use new information technologies as they emerge. New information and

---

[†]Corresponding author: e-mail: aerman56@gmail.com

communication technologies are transforming traditional learning-teaching. While public institutions and enterprises steering the market want the existing knowledge and skills of their staff to be renewed in parallel with technological developments. They also aim to use the training allowance that they can allocate for this purpose less but more effectively every year. Institutions focus on "Distance Education", which brings information and communication technology together, to the center of educational activities in order to solve the educational need cost-effectively (Atik, 2008). Since its inception, many studies and researches have been conducted on distance education. In the studies carried out, it has been discussed what needs to be done in order to increase the effectiveness and dissemination of this education method and to integrate it with developing technology. In addition to these, it is of great importance to determine the attitudes of the teachers and learners who use the distance education method towards this education for the development and widespread use of distance education (Barış, 2005).

Purpose of the Study: In this study, it is aimed to reveal the current situation by examining the distance education system with the aspect of PEST analysis (Political-Economic-Sociological-Technological) and to reveal the opinions of the employees in the field of education to be a guide in making future decisions.

Method(s): Since the study aims to evaluate the distance education system in terms of PEST Analysis (political, economic, sociological and technological) in terms of teachers, administrators and parents of learning individuals in our city. It was organized in accordance with the descriptive screening model. Survey method is a research approach that aims to describe a past and still existing situation as it exists (Karasar, 2000). General scanning model, one of the scanning models, was used in the research. The study group of the research is the administrators and teachers working in primary and secondary education institutions in Nevşehir province and the parents of all students studying in these institutions in the 2019-2020 academic year. Survey invitation was sent to the whole study group and the study was carried out with the students who answered the questionnaire. Participants were determined on a completely voluntary basis. The data of this study, in which the scanning method was used, was obtained from a 5-point Likert-type questionnaire with 14 questions, which was prepared by the researchers by taking expert opinions and

includes evaluations regarding PEST categories within the scope of distance education. A total of 10,987 people, consisting of administrators and teachers working in primary and secondary education institutions in Nevşehir, and parents of students studying in these institutions, participated in the questionnaire study applied to the participants by digital methods. In the evaluation of the findings, the descriptive analysis method was used as a statistical technique. The data obtained were evaluated with the SPSS package program, examined and discussed separately for each question and a general conclusion was reached.

Findings and Discussions: In this study conducted in order to ensure that the distance education system is examined by its beneficiaries and users in terms of PEST Analysis, it is seen that the majority of the participants (90%) can access the distance education system. The fact that more than half of our participants stated that they primarily use mobile phones as a means of access reveals the importance of smart phones in education as well as in our daily life. Only one third of our participants stated that they had access to distance education via television. Studies show that primary school students prefer distance education mostly over TV, and high school students prefer live distance education applications, while secondary school students prefer both distance education applications at a similar rate. Findings in the political category revealed that distance education should be blended with formal education as an integral part of the system. Most of the participants stated that they do not think that the cost of the face-to-face education system to the individual and the state will decrease when the distance education system is used. We can say that the findings in the sociological category divide the participants into two, that the distance education system positively affects family interaction. Considering the findings in the technological category, we see that the majority of the participants think that the technologies used in the distance education system do not have a positive effect on understanding the course.

Conclusions and Recommendations: Even in the period when technology advances and becomes widespread at such a rapid pace, the presence of a segment that has difficulties in accessing distance education or cannot access at all does not go unnoticed. In the political sense, the future practices of our participants for the transfer of education, instead of only distance education or only face-to-face

education, including hybrid education (both distance education and face-to-face education) practices, using the distance education system changes the perspective of formal education and the Ministry of National Education has It is seen that they have training that a permanent legal arrangement should be made to meet the needs related to the education system. It is observed that our participants have a tendency towards the economic situation that the economic situation is sufficient for the technological requirements of the distance education system, the cost of education to the individual and the state will decrease in the case of using distance education, ministry resources are sufficient for the distance education system. Studies have shown that the distance education system of our participants in general, in sociological terms, negatively affects family communication and is insufficient in developing the individual learning skills of the child, that the distance education system is safe in protecting personal data, adapting to the distance education system as a society and the distance education system has a positive effect on understanding the course It supports their tendency to remain undecided about whether it is or not. In our research, it is seen that the technology used in the distance education system of our participants does not have a positive effect on understanding the course, the technical infrastructure of the Ministry of National Education is sufficient for the distance education system, and they have enough personal digital skills for the use of the distance education system. With the fact that distance education is an integral part of formal education, the Ministry of National Education should make a permanent legal regulation on the distance education system. Regulations should be made to reduce the costs of the distance education system for the individual and every student should benefit from this education system with positive discrimination. Since there is an opinion that the distance education system is insufficient in developing the individual learning skill of the child, it is necessary to work on this subject.

Keywords: Distance Education, PEST Analysis, Learning Environment

Araştırmanın Etik İzni

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı : Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Etik değerlendirme kararının tarihi : 23.06.2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası : 13